

Въ онова врѣме азъ бѣхъ вече емигриралъ въ Румжния и отъ тамъ гледахъ на реформаторската дѣятелность на Метхадъ паша. Тя не донасяше никакво политическо измѣнение, никакво съществено подобрѣние по никоѣ отъ административнитѣ клонове. Всичката му реформация бѣше външно лустро; въ основата всичко оставаше по старому, освѣнъ ако трѣбва да считамъ за съществени реформи: номерацията на зданията, къщи и пр. въ градоветѣ, поставянието надписи (на турски языкъ, разбира се) съ названията на тѣснитѣ, кални и криви градски улици, извиканата нужда отъ това нововведение за устрояванието на градски съвѣти (белидиета) съ неизвѣстния до тогава у насъ градски данѣкъ (акцисъ, октроа и пр.) ужъ за чистотата и украшението на градоветѣ, новъ изворъ за нови *меснети* на чиновници, турци и българи, за прѣхрана назначавани, и пр. Турскиѣ реформаторъ разрѣши, що е право, и въведе едно равенство между турекитѣ и българекитѣ чиновници, били на правителственна или на гражданска служба, както и на по-първитѣ българи граждани, да се титуловатъ съ названията: *ефенди* и *ага*. Разликата на тия титли състои, че първата се дава само на грамотни личности, а втората на всѣка друга бездарность. Така ние тогива имахми: Стефанъ *ефенди*, Петко *ага* и пр. Едно въ същность полезно ново учреждение за земледѣлческото население на Метхадъ паша бѣше: *земледѣлческитѣ касси*, които и по силата на самата необходимость, още отъ начало се турихъ подъ управлението и отговорностьта на българи каснери почти въ всичкитѣ градове на Туна-Вилаети, съ по единъ *кятипинъ* турчинъ. Метхадъ паша устрои пощенскитѣ съобщения да ставатъ съ кола — до тогива тѣ ставаха верхомъ съ минзилжийски коне; за тая нужда се устрои хъ *дружествата* за пощенски кола (шеркети), които служехъ за прѣнасяние на пощата и на всѣкой пѣтникъ, който заплати узаконената такса, но само по пощенския трактъ. Устрои въ Руссе, ми се чини и въ други нѣкои градове, *сиропиталища* (исляхханета) за бѣдни дѣца, безъ разлика на народность, да учятъ книга и занаяти, въ който случай туряше и българи учители. Отвори богата печатница въ вилаетския градъ Руссе и нареди издаванието на официозенъ вилаетски органъ, в. „*Дунавъ*“ (Туна) на двата язици — турски и български, на който за българския языкъ отъ начало и до съществуванието му бѣхъ прѣ-